

Tednik Učiteljski Tovariš.

Glasi avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 2.

V Ljubljani, 12. prosinca 1906.

XLVI. leto.

»Učiteljski Tovariš« izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« v Idriji. Naročnino prejema Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglasi in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/8 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 30 h petit-vrsta. Večkratno objavljjanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Vsebina: Slovenskemu in istrsko-hrvaškemu učiteljstvu! — Boj za staro pravdo. — Naš denarni zavod. — Za naše sirote. — Dar — 25%. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Listnica upravnštva. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati. — † Pin Alojzij.

„Zaveza avstr. jugoslov. učiteljskih društev“.

Slov. in istrsko-hrvaškemu učiteljstvu!

Po sklepu upravnega odbora »Zaveze avstr. jugoslov. učiteljskih društev« v seji dne 28. decembra 1905 se bo vršila letošnja XVIII. glavna skupščina o Binkoštih dne 2., 3. in 4. junija t. l. v Šoštanju z izletom v Beljak in Celovec.

Upravni odbor je sklenil postaviti na dnevni red sledeči razpravi:

1. Razdeljen in nerazdeljen pouk.
2. Učiteljevo delovanje izven šole.

Dalje je sklenil upravni odbor naprositi vsa »Zavezina« društva, da razpravljajo pri svojih zborovanjih o označenih temah, posebno o prvi ter prijavijo sprejete resolucije in stavke vodstvu »Zaveze«. Na prijavljene resolucije in stavke se bo opiral poročevalec pri izdelovanju svojega poročila. Le na ta način bo mogoče to vprašanje dobro premisliti in temeljito rešiti.

Cenjene gospode predsednike »Zavezinih« društev vljudno prosimo, da uvrste v vzpored prihodnjih zborovanj označeni točki, kakor tudi volitev delegatov v smislu § 7., lit. e) »Zavezinih« pravil. To določilo se glasi: »Vsako Zavezino društvo izvoli delegate za Zavezino zborovanje, in sicer izvoli društvo do 10 članov enega delegata, društvo 10 do 20 članov dva, društvo 20 do 30 članov tri itd. Izvolitev delegatov velja za eno leto«. Delegati naj se prijavijo vsaj do 20. maja t. l. Izvolite delegate, ki se bodo glavne skupščine tudi res udeležili, da bo vsako društvo častno zastopano! Kdor že ve naprej, da ne pojde v Šoštanj, naj se vendar ne pusti voliti. Društvene izkaze dobe gg. predsedniki kmalu v roke. Izvolite jih izpolniti prav zanesljivo in vrniti do 20. maja t. l., da bo mogel »Zavezin« tajnik izdelati svoje poročilo.

Gg. blagajnike »Zavezinih« društev pa prosimo, da pošljejo »Zavezinemu« blagajniku letni donesek do 15. maja t. l., da bo mogel sestaviti račun.

Po soglasnem sklepu lanske delegacije v Pulju se je določil znesek za upravno leto 1905/1906 od vsakega pravega člana 50 v, od vsakega podpornega pa 25 vinarjev.

Vodstvo »Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“.

Tajnik:

Drag. Česnik.

Predsednik:

L. Jelenc.

Boj za staro pravdo.

Občni zbor »Deželnega slov. učiteljskega društva“.

Občni zbor »Deželnega slovenskega učiteljskega društva« se je vršil v »Narodnem domu« v Ljubljani dne 28. decembra pret. leta. Udeležilo se ga je okrog 300 učiteljev in učiteljic. Toliko učiteljstva ni bilo še nikoli zbranega pri občnih zborovanjih imenovanega društva.

A ker je bilo treba govoriti za kruh, za obstanek, za pravico, je prihitelo učiteljstvo, da osvedoči javnost, da mu je dovolj trpljenja, da se je v boju za kruh toliko ojačilo in ojunačilo, da je pripravljeno na vsak korak, ako ne pride hitra in izdatna rešitev!

V nastopnem objavljamo poročilo tega zanimivega zborovanja.

Predsednikov nagovor.

Predsednik tovariš Juraj Režek otvori zborovanje:

Slavni zbor!

Zopet smo vas pozvali k zborovanju in v posvete, da vam poleg društvenih pravil položimo račun o letošnjem svojem delovanju in o stanju društva sploh, pa da se posvetujemo o nadaljnjih korakih, ki nam jih bo storiti v novem letu. Odzvali ste se, cenjene gospice tovarišice in dragi gospodje tovariši, našemu vabilu v tako mnogobrojnem številu kakor dosedaj še ne pri nobenem občnem zboru, in zato vas v imenu društvenega odbora danes tem iskreneje pozdravljam!

In prav je tako, da se čimbolj trdno oklepamo svojega deželnega učiteljskega društva, ki se po svojih najboljših močeh trudi in dela za izboljšanje našega žalostnega gmo-

nega stanja. Le s skupnimi močmi in delom nam bo mogoče kaj uspešnega dognati, vsako cepljenje moči pa nas le slabi. (Res je!)

Letošnje leto je bilo za kranjsko učiteljstvo — da govorim z bivšim vremenskim prerokom Falhom — kritično leto I. vrste. Imeli smo po mnogih letih zopet enkrat deželno učiteljsko skupščino in naši deželni očetje so po dolgem obotavljanju vendar prišli v roke našo prošnjo o končni regulaciji učiteljskih plač. Obojega se je učiteljstvo jako veselilo, ker se je nadejalo najboljšega uspeha; žal, da se nam je oboje tako nepričakovano čudno izjalovilo. Vse to vam je, cenjena gospoda, vsem še v živem, morda še v preživem spominu — in ker ne maram s tega mesta še prilivati vrelega olja v skeleče vaše rane, zato prepuščam končno besedo in sodbo vam ob današnjem našem razgovoru.

Preden preidemo k daljnemu dnevnemu redu, mi je čast predstaviti Vam zastopnika politične oblasti g. dr. Miljutina Zarnika. — Tovariša tajnika prosim, da nam poda svoje poročilo.

Tajnikovo poročilo.

Tajnik tovariš Jakob Furlan poroča, da je odbor tudi letos vložil na deželni zbor prošnjo za izboljšanje gmotnega stanja kranjskega učiteljstva. Da priporoči prošnjo, je šel odbor k deželnemu predsedniku, kjer je govoril za enakost in splošnost regulacije. Deželni predsednik je obljubil podporo. Kaj se je zgodilo, ve vsak. Kako pa misli učiteljstvo, je dovolj glasno povedalo ob IV. deželni učiteljski skupščini. To je bil najglasnejši klic po nujni in neodložljivi pomoči.

Predsednik: Želi kdo besede k tajnikovemu poročilu? — Tovariš Gangl se je oglašil k besedi.

Tovariš E. Gangl:

Slavni zbor!

Boj za „staro pravdo“.

Boj za »staro pravdo« kranjskega učiteljstva — boj za kruh — še ni dobojevan. Pošteni delavci in vztrajne delayke na domačem kulturnem polju trpe in stradajo. Krivica slavi žalostne trijumfe svojih krutih zmag. Zasvetila je bila v polpreteklem času ponižna luč upanja, a preden se je razgorela, so prišli ljudje in so jo upihnili. Tema je legla na srca, upadle so zopet tolikokrat prevarane nadeje. Ogorčenje je napolnilo prsi izkoriščanemu trpinu. Klic ori po deželi: »Protestujemo proti dolgotrajnemu neusmiljenemu mučenju kranjskega učiteljstva!« — Ta klic, ki je glasan in soglasen protest, zamira v drugem, še obupnejšem klicu: »Hočemo kruha! Hočemo pravice!« (Tako je!)

Boj za »staro pravdo« še ni dobojevan, a dobojevan mora biti in ovenčan mora biti z zmago! Zadnje dve desetletji našega javnega dela sta nam minili v tem boju. Takrat, ko smo začeli, so bili duhovi potrti; nagibali so se k resignaciji, malone ob tleh je ležal sklonjen naš stanovski ponos. A dvignil se je kvišku, ko nas je prešinila misel, da nismo ustvarjeni, da bi samo služili, delali in v plačilo stradali, temveč da imamo tudi mi pravico do užitka in dolžnosti do samega sebe. Ob vsem idealizmu in vkljub njemu ali pa celo zaradi njega smo postavili svojo osebnost v ospredje in na čelo vsemu drugemu postavili poglavje o kruhu in vprašanje o regulaciji plač. Dokler ne bo to rešeno pravično, stanu in delu primerno in v soglasju z važnostjo in odličnostjo poklica, toliko časa ne bodi konec boja, toliko časa naj osta-

nejo v ozadju vsa druga vprašanja, toliko časa — ako ne pride hitra in končna rešitev — naj počiva tudi vse drugo delo! (Tako je, res je!) Kakor ni jela brez dela, tako ne sme tudi dela biti brez jela. (Pasivna rezistenca!) Dovolj je že hlapčevanja in pomanjkanja — kdaj naj pride kruh!

Učitelj-poslanec Jaklič.

Dobro poznamo tiste, ki so pomagali ugašati luč komaj vzplamtelemu upanju. Iz brezsrčnosti ne more izvirati nič drugega — nego brezsrčnost. A žalostno je pri tem najbolj dejstvo, da je naš stan dal deželnemu zboru kranjskemu poslanca, ki je zatajil svoj poklic in pripomogel z javno besedo pokopati začasno regulacijo učiteljskih plač. (Fej, sramota!) Ne moremo drugače, nego da izrazimo takemu postopanju svoje globoko obžalovanje! (Zaničevanje!)

Res je, da ga ni poslalo v deželni zbor učiteljstvo. To — žal — še nima pravice, da bi samo izbiralo in pošiljalo v deželni zbor, ki ima njegovo usodo v rokah, svojega zastopnika. Toda ako vstane duhovnik-poslanec, ki ga tudi ni poslala duhovščina kot svojega zastopnika v naš deželni parlament, ako torej vstane duhovnik-poslanec in brani svoj stan ter se zavzame zanj, kadar se ga dotakne kdorkoli s kritikujočo besedo, bi bilo še veliko bolj umestno in še mnogo bolj koristno, da se dvigne edini poslanec-učitelj in odločno in možato vzdigne svoj glas za stanovske brate in sestre, kadar pride odločilni trenutek, ki mu nakloni kruh ali pa ga pahne v staro bedo nazaj! To se v deželnem zboru kranjskem ni zgodilo iz enostavnega vzroka, ker gori v srcu namesto stanovske zavesti in bratske ljubezni plamen političke strasti, ki v njem umira trezni preudarek in čuvstvo stanovske samostojnosti. (Res je!)

Mislim, da bi učitelj-poslanec, ki je član klerikalne stranke, lahko z alternativno odločnostjo izposloval med svojimi somišljeniki začasno 25-odstotno draginjsko doklado vsemu učiteljstvu. V imenu celokupnega učiteljstva bi ne bilo treba danes izrekati temu krivemu in nekolegijalnemu ravnanju obžalovanja, ampak danes bi bila naša beseda izraz odkritosrčne zahvale in iskrenega priznanja! (Gotovo!)

Dvojna mera.

Kaj in kako se je zgodilo, ve vsak. Tudi deželni zbor kranjski je po zaslugi klerikalnih poslancev vzel dvojno mero v roke, a meril je tako, da so na eno stran odpadle drobtine, na drugo stran pa ni padlo ničesar. Deželni zbor kranjski ni imel pred očmi učiteljstva kot takega, kot celoto, kot stan, ki ima svoje dolžnosti in pravice kakor vsak drugi stan, ampak se je ozrl na familijarne razmere posameznih članov tega stanu in tako napravil iz stanovske zadeve privatno polovičarstvo, ki žali stanovsko dostojanstvo in zbuja mnenje da ne gre cena in plačilo delu in uspehom, ampak slučajnim odnošajem posameznega človeka in ne učitelja. To je krivica, ki je absolutno nevzdržljiva! (Res je!)

Prepričan sem, da vsi od srca privoščijo oženjenim tovarišem v zadnjem zasedanju dovoljeno, a do danes še ne nakazano izboljšanje. Tako gre tudi zakonskemu jarmu primerno spoštovanje, in boljša polovica svetega zakonskega stanu je kranjskemu oženjenemu učitelju naklonila sedaj tudi boljše dohodke. (Veslost.) Mislim, da vedo šele zdaj oženjeni tovariši, kaj imajo. (Smeh.) Žena kranjskega učitelja torej ne podpira samo treh voglov hiše, ampak podpira tudi ljubega moža in služi klerikalnim poslancem v sredstvo, kako je mogoče najjasnejše dokumentovati ljubezen do učiteljstva.

(Hrupna veselost.) Trikrat blagor torej tebi, žena ubogega trpina. (Ploskanje.) Trpela si z njim, uživaj tudi z njim! Saj bi ne bilo tega priboljška, ko bi ne bilo tebe. Rešila si dobršni del naših tovarišev, a v drugih si zbudila sladko hrepenenje po svetem zakonskem stanu. (Smeh.) Od pohlevne učiteljeve soproge so te dvignili do sredstva v dosego namena: postala si v tem zamotanem vprašanju važen in odločujoč faktor. (Smeh.) Zaradi ženâ so se včasih v nemale krvave bitke, danes se zaradi njih milostno dovoljujejo draginske doklade: tako je ostala naši ženi važna vloga ohranjena do dapašnjega dne! Blagor ji! In blagor nam, ki jih imamo! (Smeh, ploskanje.)

Kaj pa s samci in učiteljicami?

Toda v tem blagrovanju ne smemo pozabiti vprašanja: Kaj pa s samci in učiteljicami?

Temu vprašanju ni lažje odgovoriti nego s popolnoma utemeljeno zahtevo, da mora enakim delom iti vzporedno tudi enako plačilo, da morajo enakim stanovskim dolžnostim odgovarjati tudi enake pravice. (Gotovo.)

Naš odgovor, precizno izrečen, se torej glasi: Vsak član našega stanu bodi v enaki službeni dobi enako plačan, pa bodi potem samskega ali zakonskega stanu. (Tako jel!) Samstvo ali zakonstvo smatra vsak pameten človek za popolnoma privatno stvar, ki nima z usodo službenih prejemkov ničesar opraviti. Ako bi obveljalo načelo, ki ga je po zaslugi voditelja klerikalnih poslancev akceptiral deželni zbor kranjski, bi ga moral logično uvesti tudi drugod, koder ima odločilno besedo. Tako bi morali to dobroto okušati n. pr. tudi deželni uradniki. (Res jel!)

Zdi se mi, da je taka delna regulacija plač — ako smemo sploh rabiti to besedo — v resnici nemoralnega jedra. To pa iz treh vzrokov. Prvič je to samskim učiteljem migljaj, da naj prodajo za 25% povišanje plač svoje fantovstvo in si pribarantajo z ženo malenkostni priboljšek. Naš zakonski mož pride lahko do kramarskega zaključka, da mu je žena plodonosno naložen kapital. (Smeh.) Človek pa ima ženo, da jo ljubi, da mu ohranja v redu skromno gospodinjstvo, da mu je tolažnica in prijateljica, dostojen človek pa nima žene za to, da bi z njo delal kupčije. (Tako delajo klerikalci.)

Nemoralnost take regulacije je razvidna posebno še iz fakta, da je za naše tovarišice brezpomembna. Njih svobodna volja je utesnjena že s tem, da se ne smejo močiti brez dovoljenja šolske oblasti. Celibat učiteljic gotovo ni v soglasju s socijalnimi nazori današnjih dni. S to regulacijo so torej učiteljice še bolj ponižane nego so bile doslej, ker jim je že v principu onemogočeno, priti do boljšega kruha. Tako ravnanje postavodajalne korporacije ima lahko za nasledek popolno apatijo do dela in izvrševanja dolžnosti med tistimi člani našega stanu, ki niso ali sploh ne morejo biti poročeni. V človeku raste sumnja, da hočejo taki regulatorji učvrstiti v učiteljstvu mržnjo do izpolnjevanja stanovskih dolžnosti. Tak namen je sicer dosegljiv, ali moralen ni, in to toliko manj, ker je spočet v stranki, ki jo ustvarja duhovščina, in ki ji stoji na čelu škof ljubljanski!

Ta regulacija pa ima še tretje nemoralno lice. Ali ni očitvidno, da so hoteli s 25% vreči med kranjsko učiteljstvo preporno jabolko? (Res jel!) Ali niso hoteli vanje zasejati semena nesoglasja, ki bi utegnili razrušiti našo skupnost in raztrgati naše vrste? To so hoteli, ali dognali niso tega! Če

je bilo teh 25% dovoljenih v smislu Judeževih grošev, moramo danes izjaviti, da niso dosegli svojega namena. (Gotovo ne!) Zbudili so v naših vrstah ogorčenje, ali obenem so nam dokazali, da je treba še nadalje skupnega dela, ako hočemo priti do končne ureditve službenih prejemkov, da je treba še tesnejše organizacije, ako hočemo priti do kruha. Niso nas torej razdvojili, ampak še tesnejše so priklenili drugega k drugemu! (Tako jel!)

Lahko torej rečem: Kranjsko učiteljstvo ne odneha prej od svojih zahtev, dokler ne bo vse enako plačano, kakor to hoče § 55. drž. šol. zakona ali kakor to konkretnije določujejo službeni prejemki državnih uradnikov zadnjih treh činovnih razredov!

Samsko učiteljstvo bodi prepričano, da bodo oženjenci slej kot prej hodili enomiselnost z njimi in se bojevali z združenimi močmi dotlej, dokler celokupnemu učiteljstvu ne uresničijo vseh zahtev, glasno izgovorjenih na znanem velikem velikonočnem zborovanju kranjskega učiteljstva!

Glas vpijočega v puščavi.

Svoje stališče glede tega vprašanja je učiteljstvo obrazložilo v »Učiteljskem Tovarišu«, zato smo v tem pogledu na jasnem. Najprej je naš list priobčil suha dejstva, potem je govoril v imenu prizadetih. Prav tako je bil že nešteto krat natančno in jasno naslikan materialni položaj kranjskega učiteljstva. Govorili smo v listih, v prošnjah in na shodih, govorili zlasti ob IV. kranjski deželni učiteljski skupščini — a vsi ti naši glasovi so bili doslej — glas vpijočega v puščavi. Ni treba danes iznova poudarjati, v kakem gmotnem položaju živi kranjsko učiteljstvo. Da je ta gmotni položaj vse drugačen nego primeren, so priznali razni govorniki napredne in klerikalne stranke tudi v zadnjem zasedanju deželnega zbora, poudarjajoč, da je regulacija plač absolutno potrebna.

Dana beseda in denar.

Kadar pridejo za temi besedami dejanja, tedaj bomo smeli reči, da so jih govorili možje. Čuli smo, da pride definitivna regulacija na vrsto v prihodnjem zasedanju deželnega zbora. Imamo torej besedo, sedaj počakajmo, da pride dejanje! Učiteljstvo pričakuje, da ne bodo poslanci zopet nepripravljeni, ko jim bo razpravljati o nas. Od tega bo odvisno, ali bo naš aparat še funkcijoniral ali se pa ustavi. (Ustavil se bo!) Nikakor ni nemogoče, da se ne zgodi kaj takega, kar bo podobno izidu deželne učiteljske skupščine in kar utegne čutiti vsa dežela. Mera trpljenja je polna do vrha, med učiteljstvom vre, ponižnega potrpljenja ne poznamo več! (Ploskanje.)

Moški značaj se kaže v tem, da izpolni dano besedo! To je govorjeno na naslov naših deželnih poslancev! Položaj kranjskega učiteljstva jim je znan tako kakor nam samim. Zdaj morajo skrbeti, da izpolnijo dano besedo! Zamujenega je sicer dosti in preveč. Tega pomanjkanja, ki ga je prebilo doslej učiteljstvo, ni mogoče nadomestiti. Od še tako sijajne regulacije ne bodo mnogoteri našega stanu imeli ničesar, ker jih je uboštvo že popolnoma ubilo. Veliko jih je že moralo umreti, ker so se izčrpali, izstradali. Te nedolžne žrtve kriče po maščevanju!

Kdor najme delavca, mora skrbeti, da dobi sredstva, ki ga z njimi lahko plača. Veliko so že grešili nad učiteljstvom, to je povedal tovariš Jelenc v znamenitem govoru ob deželni učiteljski skupščini. Nam ni treba danes tega več po-

navljati, ker je to vsakemu znano. Ob ponavljanju onih neovrženih trditev bi še bolj zakipelo vaše ogorčenje.

V zadnjem času smo tudi opozorili deželo, kje naj išče denarja za regulacijo učiteljskih plač. Opozorili smo jo na bogat vir dohodkov, ko smo pisali o naših denarnih zavodih. Takisto bi prinesel deželi lepe vsote davek na sodavico, a tudi naklada na opojne, zlasti žgane pijače bi se dala in smela zvišati, da se zajezi uživanje tega strupa in povišajo deželni dohodki. Ali bi tudi ne bilo mogoče naložiti davka na vžigalice? In ali bi se ne dalo obremeniti športa? Toda naloga delavca ni, da bi kazal delodajalcu, kje naj išče denarja, da ga plača. Mi storimo tudi to in zatorej tem lažje zahtevamo, da regulirajo plače, kakor je potrebno in dostojno. Iz istega vzroka apelujemo tudi na državne poslance, naj vendar že začno v državnem zboru akcijo za saniranje deželnih financ. Država sama ne bo tega začela, a ob resnem delu poslancev bo morala storiti tudi to, kakor je bila hitro pri volji, da izboljša duhovščini plače! Treba je več delati in manj govoriti! (Tako, je!)

Sklepna moja beseda se glasi: Enakemu delu in enakim dolžnostim gre enaka plača brez ozira na spol in na familijarne razmere! (Dolgotrajno ploskanje in odobravanje.)

Resolucija.

Da bo jedro mojih današnjih izvajanj precizno izraženo, predlagam v sprejetje to-le resolucijo:

Učiteljstvo kranjsko, zbrano dne 28. decembra 1905 na občnem zboru »Deželnega slov. učit. društva« v Ljubljani

1. globoko obžaluje, da se niti najmanj ne more strinjati z načinom, kakor se mu je ob zadnjem zasedanju deželnega zbora priznala draginjska doklada, ker kruto bije v obraz vsaki pravicoljubnosti; enako delo in enake dolžnosti zahtevajo tudi enako plačilo;

2. odločno zahteva, da se ta regulacija učiteljskih plač v prvem prihodnjem zasedanju deželnega zbora izvrši delu, študijam in času primerno tako, kakor zahteva § 55. državnega šolskega zakona, oziroma kakor so urejeni službeni prejemki XI, X. in IX. plačilnega razreda državnih uradnikov;

3. zahteva izrečno, da se ne dela nobenega razločka med samskim in poročenim učiteljstvom, oziroma med učitelji in učiteljicami.

Pri glasovanju je bila resolucija sprejeta enoglasno

Predsednik izreče tovarišu Ganglu za njegovo poročilo iskreno zahvalo.

Blagajnikovo poročilo.

Blagajnik tovariš Jakob Dimnik poroča, da je imelo društvo v preteklem letu 405 K 85 h dohodkov in 252 K 26 h stroškov. Pregledovalci so našli vse račune v vzornem redu, in občni zbor jih je odobril.

Volitev odbora.

V društveni odbor so bili izvoljeni soglasno Juraj Režek, predsednik; Luka Jelenc, podpredsednik; Jakob Furlan, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; Ivan Bernot, Fran Črnagoj, Josip Gregorin, Viktor Jaklič in Janko Likar, odborniki.

Predlogi.

Tovariš Lovro Perko pravi, da je zavednost, ki vlada med učiteljstvom, najlepše dokazalo ravnanje delegatov in delegatinj pri IV. deželni učiteljski skupščini. Naša dolžnost je, da jim za ta moški in odločni korak tudi s tega mesta izrečemo popolno zaupanje in vdanost. (Soglasno sprejeto).

Tovariš L. Perko vpraša predsednika, kaj je storil odbor glede novomeške deške ljudske šole, kjer poučujejo še vedno patri frančiškani (Klic: neizprašani!) namesto da bi poučevali tamkaj posvetni učitelji, ki bi lahko šolali svoje otroke.

Predsednik odgovori, da se je odbor že obrnil v Kamnik, kjer so tudi prej poučevali frančiškani, a je potem prešla šola v roke posvetnega učiteljstva, kako se to zadevo tam izvedli. Dobil pa ni nobenega odgovora. Odbor vzame zadevo iznova v roke in je upa ugodno rešiti.

Tovariš Fran Cerar priporoča odboru, naj študira bolniško vprašanje. Časih je učitelj tako bolan, da mora v bolnico. Ker nima sredstev, mora v III. razred, zakar mora plačati vse do zadnjega vinarja. V Trstu ima n. pr. učiteljstvo v II. razredu popolno in brezplačno oskrbo. Na deželni zbor naj se vloži prošnja, da naj učiteljstvo plača za III. razred, a naj bo sprejeto v II. razred, ako mu že nečejo dati brezplačne oskrbe. (Sprejeto enoglasno in z odobravanjem.)*

Tovariš Anton Grmek predlaga, naj izreče občni zbor učitelju-poslancu Jakliču za njegovo nekolegijalno postopanje v deželnem zboru nezaupnico. Deželno učit. društvo naj stopi v dogovor z narodno-napredno stranko, da dá učiteljstvu pri prihodnjih volitvah en siguren mandat. Ta mandat naj se izroči tovarišu Ganglu. Najboljši bi bil idrijski mandat, zato naj stopi odbor v dogovor z vodstvom socijalno-demokratske stranke.

Predsednik ne da drugega predloga na glasovanje, ker je političskega značaja.

K prvemu predlogu se oglasi tovariš Janko Žirovnik, ki pravi, da je proti njemu, ker je Jaklič poslanec klerikalne stranke. Zaupnico ali nezaupnico mu naj da tisti, ki ga je volil. Pustimo Jakliča, sicer si bo domišljjal, da je res kaj.

Temu mnenju se pridružuje tudi tovariš Perko, ki predlaga, naj se izreče Jakliču zaničevanje. Žirovnikovega mnenja je tudi tovariš Fr. Črnagoj.

Predsednik pravi, da je obžalovanje nad Jakličevim postopanjem izrečeno že v Ganglovem govoru, zato je nepotrebno glasovanje tudi o prvem Grmkovem predlogu.

Tovariš Vinko Engelman predlaga, naj bi se društvo zavzelo tudi za tiste delegate dež. učit. skupščine, ki jim preti discipliniranje. Tovariš Črnagoj pravi, da se je le en okrajni šolski svet izrekel za discipliniranje**. Gotovo ne bo deželni šolski svet upošteval tega osamelega glasu, nego se bo oziral na enajst okrajnih šolskih svetov, ki so se izrekli proti discipliniranju. — Isti tovariš vpraša, kako stoji zadeva glede učiteljske tiskarne.

Tovariš L. Jelenc pravi, da bi bilo sedaj o tem vprašanju prezgodaj razpravljati.

Pripominja pa, da zadeva ne spi temveč se vrše pogajanja.

Sklep.

Predsednik se zahvali vsem zborovalcem še enkrat za tako mnogobrojno današnjo udeležbo in za potrpljenje ter

*) To je jako umesten predlog, ki je vreden vse pozornosti in vsega uvaževanja. Uredn.

**) Slava Litiji! Uredn.

veliko vnemo, ki so z njo sledili današnjim razpravam. Kadaroli pa se shaja slovensko učiteljstvo k svojim stanovskim zborovanjem, vsekdar se hvaležno spominja onega, ki mu je največji dobrotnik in zaščitnik in do katerega edinega še zaupljivo obrača svoje oči, svojega ljubljene vladarja. Zato pozove zborovalec, da zakličejo presvetlemu našemu cesarju trikratni »Slava«, čemur se ves zbor oduševljeno odzove. Potem zaključi predsednik zborovanje.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca meseca grudna 1905 K 183.314.97.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Za naše sirote.

XI. občni zbor „Učiteljskega konvikta“.

(Konec.)

Efektna loterija.

Tovariš Fran Gärtner poroča:

Slavna skupščina!

Pri odborovih sejah, kakor tudi pri pomladnem zborovanju »Učit. konvikta« se je že večkrat sprožila misel, kaki viri naj se odpro nanovo, da pridemo čimprej do uresničenja prelepe ideje, da se čimprej zgradi »Učiteljski konvikt«. Pregovor pravi: »Pri jedi se zbudi slast.

Znano je, da je bilo ravno letošnje leto najbolj plodovito v tem oziru, znano je, da je naš konvikt letošnje leto zrastel, četudi ne v resnici, a vsaj glede kapitala, gotovo za celo nadstropje.

Vkljub temu se nam zdi, da stvar le prepočasi napreduje, in četudi si je naš blagajnik v tem oziru že prav pošteno zaslužil naslov »kralja beračev«, vedno mislimo, da moramo še bolj napeti vse sile, da se otvori čim prej »Učiteljski konvikt«, a to brez vinarja dolga, ker le potem mu je zasigurana bodočnost.

Večkrat se je izražala misel, naj se oživetvori efektna loterija, ki naj bi vrgla »Učiteljskemu konviktu« marsikak tisočak kron.

Na prvi pogled se vidi stvar prav lahka: izda naj se toliko in toliko srečk, dobitki naj znašajo petino cene vseh srečk in toliko tisočakov imamo v žepu.

A pomisliti je treba, da je loterija vedno le loterija, da lahko tudi »konvikt« naredi z loterijo izgubo, lahko pa tudi dobro kupčijo. Da se zgodi slednje, je treba, da se vse učiteljstvo z vso vnemo poprime tega podjetja.

Pred letom dni se je zaradi tega zasnova v odboru »Učitelj. konvikta« loterijski odsek in meni se je poverila naloga, izvesti pripravljala dela za izvedbo tega nasveta. Takoj sem začel s pozvedovanjem o tej stvari ter sem mislil, da bom mogel že o Veliki noči priti pred slavno skupščino s konkretnimi predlogi.

Žal, da so me razne nezgode v družini toliko potrle, da nisem mogel rešiti dane mi zadače. Zaradi tega se je stvar zavlekla za nekaj mesecev in »konvikt« bi imel morebiti na-

videzno nekaj škode. Vendar pa sem si s tem pridobil več časa, da sem mogel stvar temeljiteje proučiti od dobrih in slabih strani, da bo omogočen kar mogoče največji pozitiven uspeh.

Da bo slovensko učiteljstvo moglo že danes nesti s seboj nekako občo sliko o nameravani akciji, hočem razviti v nastopnem nekaj program, seveda le v najširših potezah, ker upam, da bo slavna skupščina pač poverila loterijski odsek, da izdela vse podrobnosti.

Po mojem mnenju naj bi se izdalo 200.000 srečk à 1 K.

V »Zavezi« je menda nad 2000 učiteljev, torej bi prišlo na vsakega učitelja v razpečavañje 100 srečk, ako bi ne imeli nobenega učiteljstvu prijaznega rodoljuba, ki bi nam hotel pomagati pri tem podjetju.

A pozabiti ne smemo, da smemo računati tudi na pomoč naših bratov Čehov in Hrvatov.

Sedaj je treba pomisliti v prvi vrsti, kateri troški bi nam narasli s prireditvijo efektne loterije v slučaju, da moramo kupiti vse dobitke sami in da tudi vsi dobitki izmuznejo izpod naših rok. Če tu računamo pesimistično, nič ne škodi, ker boljše je, če dobimo 10000 kron, ako smo računali le na 5000 kron.

V nastopnem hočem podati nekaj splošni pregled stroškov:

a) Pristojbine in davka	20.625 K
dobitki	32.000 K
tiskovine	1.200 K
pisanje naslovov	300 K
poštšina	2.000 K
provizije	10.000 K
Skupaj	66.125 K
od tega se odbije davka	20.000 K
ostanek	46.125 K

drugi nepredvidni stroški 3.875 K
torej lahko rečemo okroglo vsoto precej debelo računjene režije 50.000 K

Ako bi razprodali vse srečke in sami ne zadeli nobenega dobitka, bi ostalo loterije 150.000 K
in če prodamo le polovico srečk, tedaj ostane lahko še 50.000 K

b) Dobitkov bi napravili 2000 v skupni vrednosti 30—32.000 K, ker v tem slučaju je upati, da dobimo dovoljenje za prireditev loterije,

c) Vendar je upati, da nas dobitki ne bodo toliko veljali, ker se je nadejati, da nekaj dobitkov vendar dobimo brezplačno od raznih tvrdk, ali vsekako smemo računati na 25.000 K stroškov.

d) Morebiti bi se ta vsota nekoliko znižala, ako dobimo dovoljenje, izdati namesto dobitkov nakaznice, za katere dobitelj izbere pri trgovcu za dotično vsoto, kar potrebuje.

e) Prošnjo za dovoljenje loterije naj bi se izročilo poslancu, da jo osebno vloži v ministrstvu, ker potem je upati, da bo čimprej rešena. Kako naj se sestavi prošnja, o tem naj sklepa loterijski odsek.

Ne tajim, da bo treba tu velike požrtvovalnosti od strani vseh naših koleginj in kolegov, da razprodamo čim največ srečk.

Tu bo treba razviti najživahnejšo agitacijo, ker potem smemo upati, da doženemo zares lep uspeh.

Nabral sem še marsikaj gradiva, ki bo dobro služilo pri tej akciji, o čemer pa danes ne morem podrobneje razpravljati, ker mislim tudi, da to ni potreba.

Pač pa se mi zdi potrebno, da omenjam slučaja, ako bi stvar ne šla. Kaj potem? To bi bil najhujši slučaj, da bi podjetje likvidiralo, pri čemer bi ne imelo ravno izgube.

Končno prosim:

1.) Slavna skupščina naj se izreče, ali naj se priredi efektivna loterija v prid. »Učiteljskem konviktu?«

2.) Ali pooblasti sl. skupščina loterijski odsek, naj to izvrši?

3.) Ali sme dati blagajnik potrebne novce, ki jih bo v pričetku potreboval loterijski odsek iz sedaj nabranega denarja?

4. Ali prepušča loterijskemu odseku, naj izvrši vse podrobnosti po svojem prepričanju?

Skupščina je pritrdila vsem stavljenim vprašanjem in izrekla poročevalcu zahvalo.*) Nadaljno delo se je poverilo tovarišem Dimniku, Gärtnerju in Režku.

Volitev.

V odbor so bili za bodoče leto voljeni z vzklikom: Jakob Furlan, predsednik; Luka Jelenc, I. podpredsednik; Ignacij Križman, II. podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; odborniki: Ignacij Šijanec, Engelbert Gangl, Fran Gärtner in Fran Scheschark. Za pregledovalce računov so bili izbrani: Anton Javoršek, Karel Javoršek in Alojzij Kecelj.

Dar — 25%

(Dodatek k našemu članku str. 432 l. letnika.)

Ker nam vsestranski »Slovenec« ni dal na naš tozadevni članek nikakega odgovora, si ga dovoljujemo nekoliko izpopolniti s srčno željo, da dobimo vsaj malo odgovora od kake strani.

Kako vsestransko se poteza krasno se razvijajoča »Slomškova zveza« za gmotni položaj svojega učiteljstva, nam dokazuje to-le:

Na strani 243. »Slov. Učitelja« št. 16. in 17. beremo v poročilu tajnika »Slomškove zveze« sledeče: Izboljšanje učiteljskega gmotnega stanja je pa tudi ona točka, radi katere so se naši nasprotniki že večkrat prav po nepotrebnim zaganjali v nas (!!!) Očitajo nam, da se mi premalo, oziroma še celo nič ne brigamo za izboljšanje naših plač. Toda tako očitaje moramo odločno zavrniti, ker ni resnično, temveč le zlobno izmišljeno. Odbor, oziroma g. predsednik, g. blagajnik in jaz kot tajnik smo sestavili dobro utemeljeno prošnjo, katero smo nameravali pravčasno vložiti na visoki deželni zbor in tudi g. predsednik je imel kot deželni poslanec pripravljen še poseben nujni predlog v tem oziru! Toda ker je prišlo vsled brezobzirnosti (aha!) nasprotnikov do zaključenja dež. zbora, in se ta nasprotstva do danes (meseca avgusta l. 1903!) še niso poravnala, zato odbor prošnje še ni mogel izročiti in g. predsednik še ni mogel staviti svojega nujnega predloga. Pač pa se bo oboje takoj zgodilo, kakor hitro bode deželni zbor začel zopet delovati.«

Lansko leto je deloval dež. zbor in »Slomškova zveza« je vložila to prošnjo in dež. poslanec, predsednik te »zveze« je tudi vložil svoj nujni predlog, prosimo pa samo za datum tega dneva.

*) Ta velevažni sklep pozdravljamo z največjim veseljem. Ako se bo učiteljstvo lotilo dela z vneto in vztrajnostjo, bo imela efektivna loterija tak uspeh, da bo prav kmalu mogoče začeti s stavbo. Le brž s srečkami na dan!

Uredn.

Revščino našega, to je kranjskega prebivalstva, ali bolje rečeno kmeta, dokazuje najbolje statistika c. kr. kmetijske družbe, izdana v l. št. »Kmetovalca« v l. 1905. Tam beremo črno na belem:

»Da c. kr. kmetijska družba kranjska ve in ume vršiti svojo nalogo, to izpričujejo njeni uspehi v zadnjih dveh desetletjih, ki se ne kažejo le v ogromnem naraščanju njenih udov, temveč poglavitno v nepričakovanem velikem napredku kranjskega kmetijstva, ki gre povečem na rovaš delovanja naše družbe. V dokazilo te trditve podajamo nekaj števil:

Iz drevesnic družbe in njenih podružnic se je v omenjenem času oddalo, torej posadilo, nad pol milijona požlahtnjenega sadnega drevja.

Dandanes se travniki pri nas vprek gnoje, in poleg tega dobi naša dežela na leto nad 200 vagonov umetnih gnojil, t. je več kakor Štajerska in Koroška skupaj potrebuje. Vsled tega je večja množina na Kranjskem pridelanega sena najmanj milijon K na leto več vredna.

Goved se je glede kakovosti in vrednosti najmanj za 25% izboljšala, in če vso vrednost kranjske govedi nizko cenimo na 40 milijonov K, znaša prirastek na vrednosti kranjske govedi v zadnjih 20 letih najmanj 10 milijonov K.

Kranjska je še nedavno uvažala do 60.000 prašičev s Hrvaškega in Ogrskega za pitanje; danes imamo v deželi svojo in vrhutega žlahtno rejo prašičev, ki naše potrebe skoraj popolnoma krije. Domača prašičereja prihrani sedaj na leto najmanj milijon K izdatkov za tuje prašiče in je vsled izboljšanja tudi dobičkanosnejša.

Procvitajoče mlekarstvo na Kranjskem, ki nadkriljuje že večino drugih avstrijskih kronovin, daje sedaj deželi na leto poldrugi milijon K popolnoma novih dohodkov.

Kranjska c. kr. kmetijska družba je vsled svojega delovanja naše kmetijstvo toliko pospešila, da so se njega letni dohodki povišali za več milijonov K.«

A vkljub vsemu temu ni za učiteljstvo denarja! Kaj poreče sedaj »Slovenski Učitelj«?

△.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

»Slovenska Šolska Matica.« Odborove seje »Slovenske Šolske Matice« dne 28. decembra 1905 ob 3. uri popoldne v konferenčni sobi c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani so se udeležili: predsednik H. Schreiner in odborniki: dr. J. Bezjak, V. Bežek, J. Dimnik, Fr. Finžgar, Fr. Gabršek, Fr. Hubad, Andr. Senekovič in Vek. Strmšek.

I. Po odobrenju zapisnika zadnje odborove seje z dne 2. septembra 1905 poroča tajnik Fr. Gabršek o kurentnih stvareh izza zadnje seje in o njih rešitvah, dalje o izpremabah v poverjeništvih tekom l. 1905. Odbor vzame to poročilo odobrilno na znanje.

II. Po nasvetu dozdanih poverjenikov dobe za leto 1906. nove poverjenike:

1. Litija (šolski okraj): Bernard Andoljšek, nadučitelj v Litiji;

2. Tolmin (sodiški okraj): Franc Kašca, nadučitelj v Tolminu.

Poverjeništvu za šolski okraj Sežano in Maribor (okolič) se razdelita vsako v dva okoliša ter se ustanovita novi poverjeništvu:

3. Komen (sodiški okraj): Josip Štrekelj, učitelj v Komnu (dozdani poverjenik M. Kante obdrži poverjenišvo za sodiški okraj Sežano);

4. Maribor (okolica), levi dravski breg: Tomaž Stani, učitelj v Rušah (dozdani poverjenik Frid. Pučelik obdrži poverjenišvo za desni dravski breg).

Izreče se zahvala dozdanim poverjenikom.

III. Knjige za leto 1905. bodo skoro dotiskane in izidejo začetkom januarja 1906.

IV. Blagajnik Andr. Senekovič poroča, da ima društvo za letos doslej 6225'69 K dohodkov in 1280'64 K stroškov, torej gotovine 4945'05 K. Ustanovnine je prirastlo letos 342'50 K.

Račun za »Spominski list« kaže 195'30 K primankljaja.

Za »Navodilo k Črnivčevi I. Računici« letos ni bilo dohodkov.

V. Za leto 1905. je doslej prijavljenih 1482 članov (za 58 več od lani), od katerih jih pa 22 še ni plačalo letnine in ki torej prejmo knjige šele po vplačilu svojega doneska. — Za »Hrv. pedag.-književni zbor« v Zagrebu je oglašanih 126 članov. Poštne pa se je za te člane premalo plačalo.

VI. Sklene se, da dobe učiteljski, ki pristopijo k »Slovenski Šolski Matici«, zanaprej knjige za polovično letnino, t. j. za 2 K.

Da se hitreje razpečajo prejšnje knjige, ki jih je (razen razprodanega Pedagoškega Letopisa, III. zv.) še veliko v zalogi, se bodo oddajali stalnim članom tudi prejšnji celotni letniki za navadno letnino (4 K), in bodo dobivali člani in učiteljski posamezne prejšnje knjige (snopiče itd.) za polovico prodajalne cene. Nečlani pa plačajo za posamezne prejšnje knjige določeno prodajalno ceno.

VII. Določijo se nagrade za leto 1905., in sicer pisateljem po 40 K od tiskane pole, urednikom po 20 K, oziroma 30 K od tiskane pole, tajniku in blagajniku kakor lani, razen tega še predsedniku 20 K, tajniku 50 K, slugama 15 K.

VIII. Za leto 1906. izda društvo:

1. Pedagoški Letopis, VI. zvezek;
2. Nazorni nauk, snov za prvo šolsko leto, 2. snopič (konec), in morda tudi snov za drugo šolsko leto;
3. Specialno metodiko o petju, spisal Hinko Druzovič;
4. Dopolnilo k »Zgodovinski učni snovi« (konec).

IX. Leta 1906. bodo predavali v imenu »Slovenske Šolske Matice«:

1. Fr. Finžgar »o brezžični telegrafiji« v učiteljskem društvu za goriški okraj dne 1. februarja 1906;
2. H. Schreiner o »metodičnem pisju« na učiteljskem večeru, ki ga priredi »Slovenska Šolska Matica« o velikonočnih počitnicah 1906 v Ljubljani;
3. dr. J. Bezjak o »estetičnem deklamiranju v ljudski šoli« v učiteljskem društvu za mariborsko okolico meseca januarja 1906.

X. Tretji občni zbor »Slovenske Šolske Matice« bo o božičnih počitnicah 1906. Na dnevnem redu bo razen toček, ki so določene po društvenih pravilih, tudi predavanje ravnatelja V. Bežka »o osebnosti učiteljevi kot vzgojnem faktorju«.

Književnost in umetnost.

Anton Aškerc, slavni naš pesnik, ki si je zlasti s svojimi baladami in romancami priboril prvenstvo, pesnik svobode, resnice in bratstva, je praznoval dne 9. t. m. svoj petdeseti rojstni dan. Še mnoga leta!

Anton Medved: Poezije. Pred nami leži lepa zbirka pesmi plodovitega pesnika Antona Medveda. Obilica njegovih pesmi ni le odlična po številu, temveč še odličnejša je po vsebini. Medvedove pesmi so v večini plodovi iskrenega pesnikovega srca. Predvsem je Medved lirik, lirik mislečega duha, pesnik-filozof. Takozvane modernosti, ki se kaže v brezjedrni verzifikaciji, svobodno zgrajeni iz praznih besed, brez smisla in duha, ni v njegovih pesnitvah. Medveda se ni dotaknila mlada struja, ki je povzročila pravcato revolucijo v pesništvu zadnjih let; Medved je ostal, zvest plemenitemu stremljenju resnega pevca, ki mu ni smoter osladno zdiho-

vanje, temveč ki čuti svojo nalogo v tem, da govori spoznavno s srcem in z mislijo. Zato je ostal Medved simpatičen, kakor je bil simpatičen tedaj, ko se je oglasil v »Ljubljanskem Zvonu«. Toda pesmi iz te dobe je premalo v zbirki. Kadar bomo imeli vse te zbrane pred seboj, bo šele smela veljati trditev, da je Medved refleksiven pesnik. V tej knjigi zbrane lirske poezije so produkt zunanjih vtiskov, ne toliko odsev pesnikove notranjosti. — »V gozdu«, »Gazele« in »Bršljan in bodičje« so najodličnejši razpredelki te zbirke. Globoko razmišljanje, navdahnjeno s satiro in sarkazmom, daje tem pesnitvam neminljivost; trditi smemo celo, da nimamo nič temu podobnega v slovenski književnosti. Kolikor moremo soditi po pesnikovi osebnosti, so poezije imenovanih oddelkov plod pesnikove resignacije. Od brezuspešnega hrepenenja po lastni sreči so se mu obrnili pogledi v tajnosti življenja in prirode, kjer je našel pesnik utehe in hrane razmišljujočemu duhu. Vendar pa plameni tudi v teh globokih verzih razžarjena in neizgorljiva iskra želja po luči in svobodi. Ko beremo te pesmi, čutimo, kako je krvavelo srce, neutolaženo in neutolažljivo. — Medved je tudi epik, ki zajema snovi iz zgodovine in sedanjih dni. Lepote njegovim poezijam pa ne daje samo vsebina, nego tudi slikovit izbran, naravnost bogat jezik in dovršena, mestoma klasična oblika. Raznolikost njegovega jezika napravi celo vtisk, da jo je pesnik s trudom iskal in zbiral. Ko se veselim lepote te Medvedove zbirke poezij, težko čakamo, da nam kmalu poda tudi one pesmi, ki so še raztresene po slovenskih publikacijah ali ki mu še sanjajo v duši. Potem bomo šele veselo vzklikali: to je in tak je Anton Medved!

Narodna Prosvjeta. Mesečnik za školstvo, književnost i prosvjeto. Glasilo istoimenog učiteljskog društva. — Pod tem naslovom je začel izhajati v Pulju nov učiteljski list, ki mu je urednik g. Ernest Jelušić. »Narodna Prosvjeta« izhaja vsakega prvega v mesecu in stoji vse leto 4 krone. V programu beremo: »Pisat ćemo oblikom dostojnim čovjeka — učitelja, a u polemike se ne ćemo miješati. Učiteljice, učitelji, svećenici i Vi vsi, koji vruće želite, da nam se pouk prosvjetli, dajte nam ruku pomoćniku i srce, pa uz naš rad i Vašu pomoć, pomoći će nam i Bog!«

Iz naroda za narod! I. shod narodno-radikalnega dijaštva od 5.—8. kimavca v Trstu. — V Ljubljani 1905. Izdala »Prosveta«. Založila »Omladina«. Tisk J. Blasnika naslednikov. Str. 133. — Knjiga je izpričevalo stremljenja akademične mladine, ki se druži in dela pod narodno-radikalnim praporom.

Koledar (Vestnik) XIX. šolske družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za navadno leto 1906. Izdalo in založilo vodstvo. Cena 1 K 20 h. Tisk »Narodne tiskarne«. — Za običajno koledarsko vsebino je priobčen Tomo Zupana spis »Dva Prešernova rokopisa« in pa »Drobnosti o Prešernu« iz peres Ivana Vrhovnika in I. Pobiljšarja. — V »Vestniku« najbolj imponujejo na strani 56. in 57. razprto in debelo tiskane besede tajnika dekana Žlogarja, znanega prijatelja učiteljstva, ki je z njimi naskočil našo »Zavezo«. O tem smo že pisali v svojem listu. Obžalujemo le, da ni priobčilo »Koledarjevo« uredništvo tudi odgovora »Zavezinega« vodstva, da bi čitatelji čuli tudi naš glas in si napravilo svojo sodbo. Ni torej naša krivda, ako ni učiteljstvu taka vsebina simpatična.

Razpis častnih nagrad družbe sv. Mohorja. Odbor družbe sv. Mohorja naznanja, da je obrok za določanje rokopisov na razpis od dne 17. grudnia 1904 podaljšal do dne 30. aprila 1906.

Vestnik.

Cenjenim našim naročnikom. Ljubljanske tiskarne so zvišale plače svojim uslužbencem, zato pa je tudi cena v tiskarnah poskočila za 15%. Tudi naše obveznosti nasproti tiskarne so sedaj za 15% večje. Vkljub temu nismo zvišali naročnine listu, ker se nadajamo, da nam somišljeniki in somišljenice pridobijo toliko novih naročnikov, da ne bomo trpeli izgube. Ako se to ne zgodi, bomo morali ali zvišati

naročnino ali pa skrócić izhajanje lista. — Obseg listu bi pa vkljub temu še zmeraj lahko povečali, ako se naši somišljeniki nekoliko potrudijo, da priporoče naš list raznim tvrdkam v inseriranje. V tem primeru pa se naše čitateljstvo ozira samo na inserate našega lista in to pri eventualnih naročilih tudi izrečno poudarja. Učiteljstvo naj ne kupuje svojih in šolskih potrebščin nikjer drugod, nego samo pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu, a pri naročilih naj naglašajo, da naroča blago pri tej in tej tvrdki samo zategadelj, ker je čitalo oglas v »Učiteljskem Tovarišu«. Mi bomo seveda sprejemali samo oglase realnih tvrdk. Na ta način dobi naš list lepe stalne dohodke, a naši naročniki bodo vedeli, kam se jim je obrniti, kadar bodo zase ali za svojo šolo česar koli potrebovali. Prosimo prijatelje in prijateljice, naj se nekoliko zavzamejo za naš list, ker bo to tudi njim v korist. — Drugi listi delajo zase hrupne reklame, mi samo prosimo svoje somišljenike, da nas podpirajo. Saj nam ni do materialnega dobička. Želimo samo, da bi mogli listu razširiti obseg, da bi se nam bilo lažje boriti za pravice učiteljstva!

Premeščen je k novemu okrajnemu glavarstvu na Krku (Veglia) gosp. Dragotin Pribil, c. kr. okrajni šolski nadzornik v Lošnju.

Osebnosti. Prestavljeni ste učiteljici gđ. Lea Kališ iz Gornjega grada v Novo cerkev pri Celju in gđ. M. Troha iz Nove cerkve v Gornji grad. Obe ste službo na novih mestih nastopile z novim letom. Provizorični učitelj na pripravnici v Gorici, g. Jos. Cizej, je imenovan definitivnim učiteljem na tem zavodu.

Kakšni so naši učitelji? Na to vprašanje odgovarja zadnji »Domoljub«, rekoč: »Naši učitelji so skoraj vsi zoper vsako avtoriteto. Boga se ne boje, v hudiča ne verujejo, samo pred nadzornikom imajo strah. (O jej!) Kaj potem čuda, da nimajo nobene avtoritete, nobenega spoštovanja pred otroki! In tem ljudem izročajo starši svoje najdražje zaklade. Kam jadramo? V prepad in anarhijo!« — Komur ni tega dovolj, ta naj gre vprašat razne patre Fridoline, kaj delajo nekateri ljudje iz mladine! Tam tudi zve, kam je najvarnejše pošiljati v vzgojo naših staršev najdražje zaklade (posebno tiste, ki so ženskega spola). Potem mu ne bo težko uganiti, kakšno avtoriteto in kakšno spoštovanje uživajo taki »vzgojevalci« med mladino in starši! — Dokler nas ni katoliški »Domoljub« poučil o nasprotnem, smo mislili, da moramo verovati v Boga in se bati hudiča. »Domoljub« pa oznanja vero v hudiča in strah v Boga. Iz tega je razvidno, kakšni konfuзни pismouki so oni mazi-ljeni obrekovalci, ki zalagajo z natolcevanjem predale »Domoljubove«.

Umrli je v Metliki upokojeni pomožni učitelj Fran Schönbrunn.

28.194 kron so podarili v preteklem letu tržaški Italijani »Legi Nazionale«. Ta lepa vsota je namenjena poitalijančevanju slovanske mladine.

† **Štefan Končan**, upokojeni nadučitelj, bivši šolski vodja v Samoboru, je umrl v Mariboru. P. v. m.!

Državni zbor se zopet snide dne 23. t. m. Ali vzmore državni zbor poslanca, ki bi se odločno in resno zavzel za učiteljstvo? Skrajni čas je že!

Proračun c. kr. okrajnega šolskega sveta za goriško okolico za leto 1906. znaša 250.566 K stroškov, ki jih pokrijejo z 71% doklado na direktne davke. Dovoljenih je 2500 K kot draginjska doklada, ki jo je razdeliti med najpotrebnejše učitelje.

Volitve v pomnoženi šolski svet za goriški okraj so se vršile dne 22. decembra m. l. Izvoljeni so gg. A. Bratuž v Čepovanu, Ant. Kriznič v Kanalu, Andr. Lutman v Št. Andražu, Andr. Konjedic v Plaveh, Josip Vidmar v Lokavcu, Ant. Školaris v Vipolžah, Ivan Savnik v Biljah in Josip Kosovel v Črničah.

Novo dvorazrednico zgrade v Žabnici na Gorenjskem. Zgradba je proračunjena na 32.951 K 50 h.

Metelkove ustanove za ljudskošolske učitelje za leto 1906. Leta 1906 bo oddanih 6 ustanov po 84 K, ki jih je ustanovil rajni profesor Frančišek Metelko. Pravico do njih imajo ljudskošolski učitelji s Kranjskega, ki se po izjavi predstojne šolske oblasti odlikujejo z navedenimi, poklicno vnu, skrbnim gojenjem slovenskega jezika in s požlahtnevanjem sadnega drevja in z dobrim negovanjem šolskih vrtov. Prosilci naj vložijo zadostno opremljene prošnje najpozneje do 1. marca t. l. pri predstojnem c. kr. okrajnem šolskem svetu.

„Strah“ pred nadzornikom. V Tolminu so ustanovili pevske klub. Pristopiti je hotel klubu tudi okrajni šolski nadzornik Lasič. Klub pa je njegov sprejem odklonil, ker je Lasič eden glavnih stebrov nemške kazine v Tolminu in ker so članice pevskega kluba tudi vrle in poštene učiteljice. Tak »strah« je vreden vse hvale.

Furlanski učitelji, okolo 120 jih je bilo, so zborovali 20. pret. m. v Gradišču ob Soči. V okr. šolski svet sta izvoljena Falconer in Domini. Falconer je naznanil, da se trudita tržaški namestnik in grof Attems za učiteljsko vprašanje ter da bo sankcija v dež. zboru sprejetega zakonskega načrta za regulacijo učiteljskih plač njihova zasluga.

Kaj store češki profesorji za svoj narod. V minulem letu so priredili češki profesorji v 130 mestih na Češkem 360 predavanj in v 70 krajih na Moravskem 140 predavanj. Na vseh predavanjih je bilo navzočih mnogo poslušalcev. Profesorji so priredili svoja predavanja, ne da bi prejeli za to kak honorar. Iz nizke vsakokratne vstopnine so jim vrnilo samo potne stroške. In pri nas? —

Slavna okrajna posojilnica v Krškem je blagovolila nakloniti tukajšnji šoli tudi letos znatno podporo 25 K za ubožne učence in je podarila tudi za ustanovitev šolarske kuhinje prvo podporo v znesku 20 K. Štejem si v prijetno dolžnost, slavni posojilnici izrekati tem potom najtoplejšo zahvalo z željo, da bi dobil ta šoli res naklonjeni zavod obilo posnemalcev.

Šol ko vodstvo v Leskovcu,

Ivan Rupnik, voditelj.

Razgled po šolskem svetu.

— **„Slovenska Šolska Matica“.** Na roditeljskem večeru, ki ga je priredilo »Splošno slovensko žensko društvo« v sredo, dne 27. decembra 1905 ob pol 8. uri zvečer v Mestnem domu v Ljubljani, je predaval v imenu »Slovenske šolske matice« njen predsednik g. ravnatelj Henrik Schreiner, o otroških igrah in njih vzgojnem pomenu. — V uvodu je omenjal g. predavatelj, da deluje na otrokovi vzgoji pravzaprav ves svet kot en sam faktor, vendar sta glavna vzgojna faktorja starši in šola, ki skrbita za enotno vzgojo otrokovo. Izmed vzgojnih sredstev ki rabijo tema faktorjema, je omenjati tudi otroških iger, ki so za vzgojo večjega pomena, kakor se navadno misli. — Igra je vsako prostovoljno dejanje, ki ima namen, da zabava. Zato nahajamo igre pri otrocih in pri odrastlih, pa tudi pri živalih. V boju za življenje porabi odrasli človek skoro vse svoje moči, kolikor mu jih ostane, jih lahko porablja za svoje razveseljevanje. Ta prebitok moči je najpotrebnejši pri igri. Otroku pa preskrbe starši vse, česar potrebuje za življenje, zato mu ostane vsa njegova moč, in to uporablja tem lažje pri igri. Otroci pa ne smemo siliti k igranju, ako nimajo volje in prostosti do tega. Vzemimo mirnega otroka, ko opazuje druge pri igranju. Skoro opazimo, da začena tudi sam hrepeneti po igri. Zato pač smemo reči, da ima največ iger svoj izvor v posnemanju. Deklica vidi svojo mater, kako neguje svojo hčer, isto stori hči s svojo punčko. Deček pa posnema očeta, videč kako poka oče z bičem, stori to tudi sam, ko se igra s svojim konjičem. Drugi tip iger je boj, namreč hrepenenje, da bi premagali druge. — Igra pa mora poznati tudi svoje meje. Pri igri izkuša otrok, marsikaj dodavati iz lastne domišljije. Dalje vidimo, da igrajoči se otroci radi dramatizirajo in ustvarjajo cele

prizore. Deklica prigovarja svoji punčki, deček se pogovarja s konjičem. Pri tem so otroci šaljivi, radi govore in uganjajo burke. Največjega pomena so igre za razvoj čustev. Estetično čustvo se kaj zgodaj pojavlja. Otroci ljubijo žive barve, cvetice, kažejo čustvo za glasbo itd. Zato je vzgojitelju skrbeti, da se čustva pravilno razvijajo že pri igri. Izprva je otroku všeč vsak šum in ropot in le polagoma se mu boljša okus, ako namreč umejo odrasli (mati), da zbuja s popevanjem milih pesmi v otroku tanjši čut za glasbo. Tudi okolica ima velik vpliv na otroka; v raznih letnih časih so otroške igre različne. To ve vsakdo iz lastnih mladih let. — Dandanašnje otroške igre so bile v navadi že v prastari dobi, kakor pričajo razne izkopline. Grški in rimski otroci so se najrajši igrali dirjanje. V srednjem veku pa so igre skoro izumrle, ker je bila prepovedana vsaka, tudi najnedolžnejša igra, češ, da je pregrešna. Že koncem sedanjega veka, sosebno v dobi renesance, pa so se igre razširjale čimdalje bolj. Razni pedagogi so si ubijali glave, kako naj bi se vršile otroške igre, in katere so najboljše. Fröbel je dal igram pravi vzgojni smoter. Ta pedagog je tudi ustanovitelj otroških vrtcev. A sedanja uredba teh vrtcev ni prava, ker se vrše v njih igre preenolično, preveč na povelje.*) Le pogljemo otroško vrtnarico ali teto, ki sedi pred njo 20—30 otrok. Vsak dobi oglato škatlo, na vrtnaričino povelje obrnejo vsi otroci hkrati škatle tako, da je pokrov spodaj in se odpira na desno. Na drugo povelje odmaknejo pokrov. Nato vzdignejo škatlo in pred njimi stoji sestavljena kocka. Zdaj jim veli vrtnarica, naj vzamejo na eni ali drugi strani manjšo kocko, potem drugo, ki jo postavijo na prvo itd. Tako postopanje ni prava igra, ker je prisiljeno. — Nato je razpravljaj g. predavatelj o osnovnih pojmi, ki naj bi se po njih vršile igre, da bodo imele vzgojni vpliv. Predvsem je treba, da se otroci radi igrajo. V to jim je treba zdravja. Prvi znak vsake igre je prosta volja. Zato naj vzgojitelj otroke k igri le navaja, nikakor jih pa ne sme k temu siliti. Otroci so jako dostopni sugestiji, zato jih je na ta način prav lahko navajati k igri. Vendar pa večkratna uporaba sugestije škoduje, ker jim vzame prosto voljo. Igra naj pospešuje razvoj duha in telesa. Z igro se bistri razum, zbuja srčnost in pogum. Igra deluje ugodno tudi na čutila, kakor n. pr. na vonj, sosebno pa na vid in tip. Vid je tip v daljavo, tip pa vid v bližino. Oboje se najbolje pospešuje z igranjem z žogo. Nikakor pa ne smejo biti otroci pri igranju brez kakšnega nadzorstva, vendar vzgojitelj ne bodi zapovednik. — Glede igrač, ki jih dajamo majhnim otrokom, velja pravilo, da izbirajmo le preproste. Najboljše so take, ki si jih otroci sami naredijo, vzgojitelj pa jim pomaga s sveti. S tem se navadi otrok štedljivosti in delavnosti. Nepotrebne in celo škodljive pa so drage in sestavljene igrače, ker jih otrok kmalu stolče in pokonča. Nikakor ne sodijo za igrače živali, ker bi jih otroci le trpinčili. Tudi niso priporočati vojaške stvari, kakor bobni, sablje itd., ki bi zbujale v otrocih le čut za boj. Brezobzirno pa se mora obsojati, ako dopuščajo starši, da igrajo 6—10 letni otroci za denar, da n. pr. kvartajo. Take igre niso prav nič vredne ter rode le sovraštvo in še mnogo hujšega. Katere in kakšne otroške igre so umestne, je zavisno od individualnosti otrokove; zato naj vzgojitelj skrbi za prave igre po svoji previdnosti in razsodnosti. — Glede punčke so mnenja različna. Rousseau jih brezpogojno obsoja, ker se deklice ob igranju z njimi navajajo k ničemurnosti; Michelet pa jih hvali in priporoča češ, da se po njih deklice najbolj pripravljajo za materinski poklic. Najboljša je v tem oziru srednja pot. Ko bi se deklici odvzela punčka, bi se ji odtrgalo pol življenja. Paziti je le, da ne obeša na punčko preveč lepoticja. V ostalem se skladajo igrače z naravo gojenčeve, zato ni mogoče določiti običajnih pravil nanje. Želeli je le, da bi se začelo večje zanimanje za to vzgojno vprašanje, ki je zlasti pri nas še prav malo obdelano. To zanimanje je gosp. ravnatelj s svojim izbornim in temeljitim predavanjem tudi obudil v poslušalcih, ki so se zbrali v velikem številu zlasti iz učiteljskih krogov, o tem je pričalo splošno in navdušeno ploskanje koncem govora.

*) To je tudi naše mnenje

— **Nova laška ljudska šola v Gorici.** Goriški magistrat je sklenil, da postavi na Izvoznem trgu novo šolo. Načrti so že izdelani in kmalu začno z zgradbo. Nihče v Gorici in izven nje pa ne ve, kdaj zgrade tamkaj primerno poslopje za slovensko ljudsko šolo.

— **Tudi samopomoč.** Češko moravsko učiteljstvo si je ravnokar ustanovilo društvo za ustanovitev ženskega učiteljskega, in sicer zato, ker ne sprejemajo učiteljskih hčera v že obstoječe pripravnice, ako nimajo posebne protekcije.

— **Koncert za mladino** je bil v Zagrebu dne 8. decembra pr. l. Priredilo ga je »Hrv. društvo za unapređenje uzgoja«. Sodelovali so pevsko društvo »Kolo« ter prvi glasbeni in gledališki umetniki. Ni treba poudarjati, kolikega vzgojnega pomena so take priredbe. »Glasbena Matica« v Ljubljani bi si pridobila mnogo zaslug, če bi časih priredila koncert za mladino.

— **Zmaga koroških Slovencev.** V okrajni šolski svet velikovski je izvoljen od kmetijskih občin prvič slovenski župnik Trubar.

— **Šolo brez knjig** imajo v mestu Forehmerveju blizu Kodanja na Danskem. Vseh predmetov se uče učenci s praktičnimi vajami. Angleščino, nemščino poučujejo po direktni metodi. Tudi raznih umetnosti in rokodelstev se uče učenci.

Listnica uredništva.

R. W. v G. Prosimo, pošljite!

Listnica upravnštva.

Prva številka se je nekoliko zakasnila, zato menim, da so do 10. t. m. došle reklamacije brezpomembne. Reklamujte nefrankovano, toda pripomnite na ovitku, da je to reklamacija.

Položnic so dobili vsi, ki nimajo naročnine predplačane za vse leto. Mogoča je sicer tudi kaka pomota, a določila se bo ista z gotovostjo, ko se izkažejo konec februarja na ovitkih vsa vplačila.

Tovarišem, ki so me prosili za to in ono pojasnilo: Vsak teh dobi v kratkem odgovor, samo prosim nekoliko potrpljenja, ker je dela mnogo.

Tovariši! Pridobivajte nam novih naročnikov! Agitirajte za list povsod!

Na zdar!

Barje, 12. januarja 1906.

Upravnik.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2901.

Kranjsko.

Na štirirazredni ljudski šoli v Sodražici je popolniti začasno učno mesto.

Pravilno opremljene prošnje naj se semkaj vlagajo do 25. januarja 1906.

C. kr. okrajni šolski svet Kočevje, dne 31. decembra 1905.

Ne zabite
„Učiteljskega
konvikta!“

Šolske tiskovine

prilporoča

tiskarna J. BLASNIKA naslednikov
v Ljubljani.

Šolske tiskovine

odobrene po dež. šolskem svetu
ter vse tiskovine za obrtne nadaljevalne šole po naj-
novejših predpisih priporoča trdka

Dragotin Hribar v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Vplačuje in izplačuje se vsak **četrtak** od 11.—12. ure dopoldne in
vsako **soboto** od 5.— $1\frac{1}{2}$ 7. ure zvečer ali pa vsak dan potom poštne
nakaznice ali c. kr. poštne hranilnice (čekovni račun št. 866.312). Za
drugače storjena vplačila zadruga ni odgovorna.

Sprejem **hranilnih vlog** po 4.32%, oddaja **posojil na osebni kredit** po
določenih rokih vračevanja (glej spodaj) proti zadostni varnosti. Za
tako velja: vsaj eden dober **porok in plačnik**, zastava premičnin,
zemljišč in vknjiženih terjatev, predznanba na plačo ali penzijo.

Prošnje za posojila brezplačno proti vpošiljavi 20 h v poštah
znamkah za frankaturo. Tudi prošnjam za posojila naj se priloži poštna
znamka za 20 h za dološiljatev rešitve.

Vsakih 100 K posojila (dva pasivna deleža) se vrača po načinu:

A	v 12 mesečnih rokih, in sic. 11 rokov à 9 K — h, 12. rok 4 K 73 K
B	» 18 » » » 17 » » 6 » — » 18. » 3 » 56 »
C	» 24 » » » 23 » » 4 » 50 » 24. » 4 » — »
D	» 38 » » » 37 » » 3 » — » 38. » — » 66 »
E	» 46 » » » 45 » » 2 » 50 » 46. » 1 » 81 »
F	» 60 » » » 59 » » 2 » — » 60. » — » 70 »
G	» 70 » » » 69 » » 1 » 75 » 70. » 1 » 42 »
H	» 85 » » » 84 » » 1 » 50 » 85. » 1 » 26 »

Zadružni lokal je v Ljubljani, Komenskega ulice št. 17.

Ravnokar je
izšel

Ravnokar je
izšel

ROČNI ZAPISNIK

z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na
Kranjskem, Spodnje Štajerskem in Primorskem in z
osebnim statusom kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva

za šolsko leto 1905/06., XII. letnik
Sestavil L. Jelenc.

Cena: Za 75 učencev 1 K 40 v, za 100 učencev 1 K 50 v
za 125 učencev 1 K 60 v, za 150 učencev 1 K 70 v.

Ročni zapisnik je prevzela letos »Zaveza avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev« od gosp. Štef. Primožiča v svojo last.

Naroča se obenem s šolskimi tiskovinami v tiskarni **Dragotina Hribarja** v Ljubljani ali pa **pri vodstvu Zaveze**.

† Pin Alojzij.

Življenje je sovraštvo, večni boj ...
Kette.

Dne 10. decembra m. l. so otožno naznanjali doljenj-
logaški zvonovi, da je zatisnil za večno oči mož, ki je po-
svetil svoje življenje odgoji mladine. Umrl je tovariš —
Alojzij Pin.

Neznosno, naravnost obupno je bilo življenje tovariša
Alojza zadnji dve leti, odkar ga je pograbila s svojo kruto
roko učiteljska bolezen — jetika — in v polni meri veljajo
tu Kettejeve besede:

»Pač ljubim te, a ker te ljubim, znaj,
ne želel bi ti spet iz groba ven.«

A prenašal je to bolezen, to trpljenje s pravo Jobovo
potrpežljivostjo, išoč tolažbe le v sebi in pri svoji ljubeči
ženki. S stoičnim samozatajevanjem je prenašal prvi čas —
ko mu je bolezen zaprla šolske duri svoje notranje bolečine,
a ko mu je neizprosna smrt pobrala pred dobrim letom edino
hčerko Melito, mi je rekel večkrat: »Glej, prijatelj, hčerka
mi pripravlja pot«. Tolažil sem ga, da bo še živel, a srce se
mi je krčilo, ko sem čul njegovo votlo kašljanje, dobro vedoč,
da so mu ure štete.

Pokojnik se je rodil v Ljubljani dne 7. junija 1862.
Dovršil je v l. 1876/7 učitelj. pripravljalni tečaj, vstopil potem
v pripravnico, ki jo je dovršil l. 1882. L. 1885. je prebil
izpit usposobljenosti za ljudske šole s slovenskim in nem-
škimi učnim jezikom.

Služboval je pokojnik od l. 1882. do 1887. v Polhovem
gradu, od l. 1887. do l. 1892. na Brezovici, a od l. 1892.
do svoje prezgodnje smrti v Dol. Logatcu, kjer je zadnji dve
leti opravljal interimistično vodstvo te šole.

Kjer je blagi pokojnik služboval, je bil povsod zbog
svoje prirojene šaljivosti priljubljen. In kako je znal pokojni
Lojze zabaviti, ve le oni, ki je kdaj prišel z njim v dotiko.

V dol. Logatcu je opravljal ves čas svojega službovanja
službo obč. tajnika v obč. zadovoljnost.

Blagi pokojnik se sicer ni javno udeleževal raznih učiteljskih
zborovanj, a vendar je bil vnet za vsak napredek
šolstva in učiteljstva. Da je bil posebno priljubljen pri višjih
šolskih oblastvih, dokazuje najbolj to, da je obržal v kljub
skoro dveletnemu dopustu vendar še vedno šol-
sko voditeljstvo.

Pokojni Pin je bil znan daleč naokrog kakor izvrsten
muzik, in njegovi najljubši instrumenti so mu bili gosli, klavir
in orgle. A v kljub svoji virtuoznosti na orglah se vendar ni
nikdar udingal v službo organista, zakaj stal je na stališču,
da orglanje v cerkvah je za organiste, a za učitelja pa šola.
Vendar je pa z veseljem spremljal vsakokrat učence pri raznih
šolskih mašah, in takrat je bila prava slast poslušati to nje-
govo orglanje.

Pokojnik je bil dalje na glasu kakor dober pesnik; vsaj
prejšnja leta, dokler ni prišel v Dol. Logatec je marsikaj
spesnil. Svoje pesmi je objavljajl skoro po vseh slovenskih
listih. Tako n. pr. ga vidimo med sotrudniki »Ljublj. Zvona«,
»Kresa«, »Zgodnje Danice«; tu je objavil več prav lepih
nabožnih pesmi. A tudi »Vrtec« — posebno ob času Tom-
šičevega uredništva — je objavil dokaj otroških pesemc, in
tudi »Zvonček« ga sme prištevati med svoje sotrudnike.

Pokojnik je bil poročen s hčerjo veleugledne hiše Tollaz-
zijeve. Edina hčerka Melita mu je umrla v rosi mladosti
pred dobrim letom.

Mnogobrojna udeležba pri pogrebu je bila dokaz, da je
pokojnik bil daleč naokrog znan in priljubljen. Poslednje
slovo mu je ob grobu govoril tovariš E. Gangl.

Bodi ti zemljica lahka!

— ga.